

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА ЗА ГАЗДОВАЊЕ ШУМАМА „СРБИЈАШУМЕ“, БЕОГРАД
по ревизији сврсисходности пословања
„Пошумљавање у Републици Србији“**

**Број: 400-740/2020-06/34
Београд, 22. март 2021. године**

Садржај

1. УВОД.....	3
2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА	4
2.1. ЗАКЉУЧАК 2: У Републици Србији нису у довољној мери предузете активности на подизању нових шума у циљу постизања оптималне шумовитости	4
2.1.1. ЈП „Србијашуме“ и ЈП „Војводинашуме“ планирали су пошумљавање (оснивање нових шума) од 2.218 хектара у десетогодишњим основама газдовања шумама које су истекле 2017, 2018. и 2019. године. Од планираног пошумљавања је реализовано 1.476 хектара, односно 1/3 планираног није реализовано.....	4
2.1.1.1. Опис несврсисходности	4
2.1.1.2. Исказане мере исправљања	6
2.1.1.3. Оцена мера исправљања	6
2.2. ЗАКЉУЧАК 3: У Републици Србији није у довољној мери успостављен ефикасан надзор у области шумарства.....	6
2.2.1. У протеклих 20 година дуж административне линије са АП Косово и Метохија евидентирано је преко 640 хиљада m ³ бесправно посеченог дрвета укупне вредности око 2,6 милијарди динара. ЈП „Србијашуме“ је од планираних радова у 2019. години на санацији оштећених шума дуж административне линије са АП Косово и Метохија закључно са мајем 2020. године реализовало 14% површина у односу на план. У периоду 2017-2019. године од 82 хиљаде m ³ бесправно посеченог дрвета у државним шумама којима газдују ЈП „Србијашуме“, 2/3 се односи на бесправне сече дуж административне линије са АП Косово и Метохија	7
2.2.1.1. Опис несврсисходности	7
2.2.1.2. Исказане мере исправљања	7
2.2.1.3. Оцена мера исправљања	8
2.2.1.4. Опис несврсисходности	8
2.2.1.5. Исказане мере исправљања	9
2.2.1.6. Оцена мера исправљања	9
2. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА	9

1. УВОД

Државна ревизорска институција издала је Извештај о ревизији сврсисходности пословања „Пошумљавање у Републици Србији“ број: 400-740/2020-06/21, од 8. децембра 2020. године у којем је навела закључке и налазе.

Од субјекта ревизије - Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“, Државна ревизорска институција је захтевала достављање Одазивног извештаја.

Субјект ревизије је доставио Одазивни извештај број: 3350 од 9. марта 2021. године и Допуну одазивног извештаја број: 3927 од 18. марта 2021. године који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије - Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ и у којем су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности.

У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај, и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивним извештајима, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1. ЗАКЉУЧАК 2: У Републици Србији нису у довољној мери предузете активности на подизању нових шума у циљу постизања оптималне шумовитости

Налази који поткрепљују ЗАКЉУЧАК 2 су следећи:

Налаз 2.1: У периоду од 2015-2019. године утврђен је пад у обиму пошумљавања - оснивању нових шума за око 40% и то са 992 хектара у 2015. години на 614 хектара у 2019. години

Налаз 2.2: Према подацима Управе за шуме у Републици Србији постоји око 40 хиљада хектара државних шума и шумског земљишта уписаних на државне органе, градове/општине и месне заједнице, а који не могу бити корисници шума у складу са Законом

Налаз 2.3: У Републици Србији постоје површине од преко 86 хиљада хектара где је стварно стање шума на земљишту које се у катастру води као пољопривредно, што ствара ризик да се наведеним површинама не газдује у складу са Законом

Налаз 2.4: Према Програму пошумљавања необраслих површина ЈП „Војводинашуме“ за период од 2014. до 2017. године, од планираних 1.196 хектара, пошумљено је 509 хектара, односно 43 % планираног

Налаз 2.5: ЈП „Србијашуме“ и ЈП „Војводинашуме“ планирали су пошумљавање (оснивање нових шума) од 2.218 хектара у десетогодишњим основама газдовања шумама које су истекле 2017, 2018. и 2019. године. Од планираног пошумљавања је реализовано 1.476 хектара, односно 1/3 планираног није реализовано

Налаз 2.6: Постоје парцеле које су Закључком Владе Републике Србије додељене јавном предузећу на коришћење, а исте се дају у закуп од стране локалне самоуправе по основу Закона о пољопривредном земљишту, и на тај начин се онемогућава пошумљавање истих

2.1.1. ЈП „Србијашуме“ и ЈП „Војводинашуме“ планирали су пошумљавање (оснивање нових шума) од 2.218 хектара у десетогодишњим основама газдовања шумама које су истекле 2017, 2018. и 2019. године. Од планираног пошумљавања је реализовано 1.476 хектара, односно 1/3 планираног није реализовано

2.1.1.1. Опис несврсисходности

Основа газдовања шумама јесте плански документ газдовања шумама који се доноси за газдинску јединицу, осим за шуме сопственика - физичких лица. Основа садржи

нарочито: стање шума; разраду општих смерница из плана развоја; евиденцију и анализу спроведених мера газдовања; планове газдовања по врсти и обиму послова, времену, месту и начину њиховог спровођења; вредност шума.

Основа газдовања се израђује на основу утврђеног стања шума на терену (састојинске инвентуре) за период од десет година. Спровођење основа и програма обезбеђује се: 1) годишњим планом газдовања шумама; 2) извођачким пројектом газдовања шумама.

Годишњи план газдовања шумама за шуме којима се газдује у складу са основном доноси корисник, односно сопственик шума, а за шуме сопственика којима се газдује у складу са програмом доноси правно лице у складу са законом. Годишњи план мора бити усклађен са основама, односно програмима и санационим плановима.

У току ревизије утврдили смо да је код ЈП „Србијашуме” и ЈП „Војводинашуме” укупно планирано пошумљавање у десетогодишњим основама за газдинске јединице које су истекле 2017, 2018 и 2019 године у износу од 2.218,28 хектара. Од планираног оснивања нових шума је реализовано 1.476,92 хектара што представља 66,5% у односу на план, односно од планираног пошумљавања 742 хектара (1/3 плана) није реализовано у десетогодишњем периоду.

Када је у питању планирање и извршење оснивања нових шума по важећим основама газдовања шумама код наведених предузећа у периоду од 2017-2019. године, укупно је планирано по основама да се оснује нових шума садњом - сетвом 3.257 хектара. У својим годишњим плановима предузећа су планирала да кроз овај вид пошуме површину од 1.247 хектара. У посматраном периоду оснивање нових шума садњом сетвом је извршено на површини од 1.096 хектара. Из наведеног закључујемо да је планирано оснивање нових шума садњом сетвом, које је дефинисано основама газдовања реализовано са 34%.

У периоду од 2017 - 2019. године, ЈП „Србијашуме” је од планираног износа од 2.659 хектара за оснивање нових шума садњом сетвом реализовало 768 хектара, односно 29% у односу на планиране површине основама газдовања.

Када посматрамо извршење у односу на годишњи план газдовања шумама јавних предузећа Србијашуме и Војводинашуме у 2018. години, извршено је 65% плана, а у 2019. години извршење је 86% плана.

Препорука број 1: Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ да у већем степену реализује активности пошумљавања у складу са планским документом (приоритет 3¹).

¹ Приоритет 3 означава несврхисходности које је могуће отклонити у року од једне до три године односно препоруке по којима је потребно поступити у року од једне до три године.

2.1.1.2. Исказане мере исправљања

У Одазивном извештају Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ је доставило Акциони план у коме наводи да су мере и активности које ће бити предузете ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- Већи проценат извршења активности на пошумљавању у односу на прошле године, у складу са планским документом;
- Појачана контрола радова на пошумљавању на терену у току сезоне пошумљавања.

Период у коме се планира предузимање мере исправљања: Сваке године.

Доказ о наведеним мерама исправљања је Акциони план са наведеним мерама и активностима исправљања који представља саставни део одазивног извештаја.

2.1.1.3. Оцена мера исправљања

Меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2. ЗАКЉУЧАК 3: У Републици Србији није у довољној мери успостављен ефикасан надзор у области шумарства

Налази који поткрепљују ЗАКЉУЧАК 3 су следећи:

Налаз 3.1: У протеклих 20 година дуж административне линије са АП Косово и Метохија евидентирано је преко 640 хиљада m^3 бесправно посеченог дрвета укупне вредности око 2,6 милијарди динара. ЈП „Србијашуме“ је од планираних радова у 2019. години на санацији оштећених шума дуж административне линије са АП Косово и Метохија закључно са мајем 2020. године реализовало 14% површина у односу на план. У периоду 2017-2019. године од 82 хиљаде m^3 бесправно посеченог дрвета у државним шумама којима газдују ЈП „Србијашуме“, 2/3 се односи на бесправне сече дуж административне линије са АП Косово и Метохија

Налаз 3.2: Јединствени информациони систем за шуме и шумарство Републике Србије није у потпуности успостављен што ствара ризик да се не обезбеђују све неопходне информације о стању и променама шумског фонда за потребе планирања, праћења стања и извештавања, што отежава спровођење надзора

Налаз 3.3: У посматраном периоду свега 8 % јединица локалних самоуправа је доставило извештај о трошењу средстава за период 2017-2019. године, што указује да Управа за шуме не располаже потпуним информацијама о трошењу средстава јединица локалне

самоуправе која су намењена финансирању активности на унапређењу општекорисних функција шума

2.2.1. У протеклих 20 година дуж административне линије са АП Косово и Метохија евидентирано је преко 640 хиљада m^3 бесправно посеченог дрвета укупне вредности око 2,6 милијарди динара. ЈП „Србијашуме“ је од планираних радова у 2019. години на санацији оштећених шума дуж административне линије са АП Косово и Метохија закључно са мајем 2020. године реализовало 14% површина у односу на план. У периоду 2017-2019. године од 82 хиљаде m^3 бесправно посеченог дрвета у државним шумама којима газдују ЈП „Србијашуме“, 2/3 се односи на бесправне сече дуж административне линије са АП Косово и Метохија

2.2.1.1. Опис несврсисходности

Чување шума ради њене заштите од противправног присвајања, коришћења, уништавања и других незаконитих радњи обезбеђује корисник, односно сопственик шума. Корисник, односно сопственик шума који газдује шумом у складу са основом, дужан је да организује службу чувања шума.

Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ има обавезу да врши чување државних шума. ЈП „Србијашуме“, дужи низ година се сусреће са проблемом бесправних сеча у шумама на подручју дуж административне линије са АП Косово и Метохија.

Када су у питању бесправне сече, у периоду 1999-2018. година, ЈП „Србијашуме“ је евидентирало укупно бесправне сече на површини од 8.852,36 ха на којима је бесправно посечено 623.407,67 m^3 . Вредност бесправно посеченог дрвета износи 2.454.967.865,93 динара. Уколико посматрамо и 2019. годину односно у периоду 1999-2019. година дуж административне линије са АП Косово и Метохијом према подацима ЈП „Србијашуме“ евидентирано је преко 640 хиљада m^3 бесправно посеченог дрвета укупне вредности око 2,6 милијарди динара.

У периоду 2017-2019. године од 82 хиљаде m^3 бесправно посеченог дрвета у државним шумама којима газдују ЈП „Србијашуме“, 2/3 се односи на бесправне сече дуж административне линије са АП Косово и Метохија.

Препорука број 2: Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ да у сарадњи са надлежним органима донесе акт о поступању код заштите шума од бесправних сеча на подручју дуж административне линије са АП Косово и Метохија у циљу смањења бесправних сеча и након доношења поступа по истом (приоритет 3).

2.2.1.2. Исказане мере исправљања

У Одазивном извештају Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ је доставило Акциони план у коме наводи да су мере и активности које ће бити предузете

ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- Наставити сарадњу са представницима Министарства унутрашњих послова, Војске Србије и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Управе за шуме у вези заштите шума дуж административне линије са АП Косово и Метохија у циљу смањења бесправних сеча;
- Доношење одговарајућег акта (упуства о поступању или сл.) у вези заштите наведених шумских комплекса, а у циљу смањења бесправних сеча;
- Поступање по донетом одговарајућем акту.

Период у коме се планира предузимање мере исправљања:

- Наставити сарадњу са представницима Министарства унутрашњих послова, Војске Србије и МПШВ-Управе за шуме у вези заштите шума дуж административне линије са АП Косово и Метохија у циљу смањења бесправних сеча - Сваке године;
- Доношење одговарајућег акта (упуства о поступању или сл.) у вези заштите наведених шумских комплекса, а у циљу смањења бесправних сеча - Током прве половине 2022. године;
- Поступање по донетом одговарајућем акту - Током 2022 године и даље.

Доказ о наведеним мерама исправљања је Акциони план са наведеним мерама и активностима исправљања који представља саставни део одазивног извештаја.

2.2.1.3. Оцена мера исправљања

Меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2.1.4. Опис несврсисходности

Обзиром на сталну присутност бесправних сеча уз административну линију са АП Косово и Метохија, као и да бесправне сече имају карактер пустошења шума, у 2018. години, ЈП „Србијашуме” поступајући по захтеву Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде-Управе за шуме, урадило је Санациони план за шуме оштећене услед бесправних сеча уз административну линију са АП Косово и Метохија. Влада Републике Србије је дала сагласност на Санациони план. На основу стања шума, односно степена оштећења и неопходности спровођења санације оштећених шума услед бесправних сеча, ЈП „Србијашуме” је утврдило да површина за санацију износи 4.088,87 ха.

ЈП „Србијашуме” од планираних радова у 2019. години на санацији оштећених шума од 1.241,61 хектара дуж административне линије са АП Косово и Метохија закључно са мајем 2020. године реализовало је радове на површини од 176,1 хектара, односно реализовало је 14% у односу на план.

Препорука број 3: Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ да преиспита донети Санациони план за шуме оштећене услед бесправних сеча уз административну линију са АП Косово и Метохија у погледу рокова и обима за реализацију, иницира измену санационог плана и поступи по истом (приоритет 3).

2.2.1.5. Исказане мере исправљања

У Одазивном извештају Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“ је доставило Акциони план у коме наводи да су мере и активности које ће бити предузете ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- Преиспитати рокове и обиме из санационог плана за шуме уз административну линију са АП Косово и Метохија;
- Иницирати измене и допуне санационог плана;
- Доношење измена и допуна санационог плана;
- Поступање по наведеном измењеном санационом плану.

Период у коме се планира предузимање мере исправљања:

- Преиспитати рокове и обиме из санационог плана за шуме уз административну линију са АП Косово и Метохија - Током 2021 године;
- Иницирати измене и допуне санационог плана - Током 2021 године;
- Доношење измена и допуна санационог плана - Током прве половине 2022. године;
- Поступање по наведеном измењеном санационом плану - Током 2022 год. и даље.

Доказ о наведеним мерама исправљања је Акциони план са наведеним мерама и активностима исправљања који представља саставни део одазивног извештаја.

2.2.1.6. Оцена мера исправљања

Меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо Одазивни извештај број: 3350 од 9. марта 2021. године и Допуну одазивног извештаја број: 3927 од 18. марта 2021. године, који је на основу захтева из Извештаја о ревизији сврсисходности пословања „Пошумљавање у Републици Србији“, израдило Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“. Оценили смо да је Одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају и допуни одазивног извештаја који је поднело Јавно предузеће за газдовање шумама „Србијашуме“, задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37. Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаним у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Државну ревизорску институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Државна ревизорска институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

Др Душко Пејовић

**Генерални државни ревизор
Државна ревизорска институција
Републике Србије
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
22. март 2021. године**